

ระบำเบ็ดเตริด ชุด ตาลี่กีปัส

ตารีกีปัส เป็นการแสดงศิลปะพื้นเมืองภาคใต้ ที่แพร่หลายในหมู่ชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะในจังหวัดปัตตานี การแสดงชุดนี้มีอุปกรณ์ประกอบการแสดงคือพัต ผู้แสดงจะถือพัตสองมือรำไปตามจังหวะเพลงที่มีท่วงทำนองสนุกสนาน ไพเราะอ่อนหวานด้วยเสียง ไวโอลินกับจังหวะกลอง รำมะนา อาจารย์สุนทร ปิยวสันต์ ร่วมกับคณะครูโรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง ได้ช่วยกันฟื้นฟูและถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยนำไปแสดงในงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ที่จังหวัดชลบุรี เมื่อพ.ศ. 2552 เป็นการแสดงที่ทำชื่อเสียงให้กับจังหวัดปัตตานี ต่อมาได้รับการคัดเลือกให้เป็นชุดการแสดงเปิดสนามงานกีฬาเขตประเทศไทยครั้งที่ 14 ของจังหวัดปัตตานี เมื่อพ.ศ. 2524

การแสดงตารีกีบัส อาจจะมีลีลาท่าทางที่แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสมกับสถานที่และเวลาที่ใช้แสดง ซึ่งผู้แสดงเป็นผู้หญิงล้วน

การแต่งกาย

สวมผ้าโสร่งยาวกรอมเท้าใส่เสื้อรัดอก
ห่มสไบในลักษณะคลุมบ่า ประดับด้วย
เครื่องประดับ สร้อยคอ ต่างหู เข็มขัด
ผมเกล้ามวยต่ำ ติดดอกไม้ไหวสีทอง
หรือเงินรูปเครื่องวงกลม

รูปภาพประกอบท่ารำ

ท่าที่ 1

ดนตรีเดี่ยวขลุ่ย วังชอยแท้ๆ ออกมายืนตั้งแถว

มือ มือทั้งสองถือพัดหงายท้องแขนขึ้น หักข้อมือเข้าหาลำตัว
พร้อมทั้งสะบัดพัดเบา ๆ

ศีรษะและลำตัว หน้าตรง

เท้า เมื่อดนตรีเริ่มเดี่ยวขลุ่ย วังชอยแท้ๆ ออกมา

ท่าที่ 2

ท่าหมุนมือพัด

มือ (ถือพัด) มือซ้ายม้วนปล่อยตั้งวงบน มือขวาหงายมือระดับหัวเข็มขัด แล้วม้วนมือขวาจากหัวเข็มขัดขึ้นไปตั้งวงบนพลิกมือขวาลงมาถือพัดในลักษณะหงายมือระดับเข็มขัด ปฏิบัติทำร่ำสลับกันไป

ศีรษะและลำตัว ลักคอขวา ตีไหล่ขวาไปข้างหลัง ดึงไหล่ซ้ายมาข้างหน้า เล็กน้อย แล้วเปลี่ยนมาลักคอซ้าย ตีไหล่ซ้ายไปข้างหลัง ดึงไหล่ขวามาข้างหน้าเล็กน้อย

เท้า เริ่มย่อเท้าซ้ายแล้วย่อสลับกันตามจังหวะ

ปฏิบัติทำร่ำสลับกันไป แล้วย่อเท้าจัดแถวภายใน 1 เที้ยวเพลง

ท่าที่ 3

ท่าถือพัดขนานระดับสะโพก

มือ (แถวซ้าย) ถือกัณฑ์ไว้ด้านใน ค่อนไปทางสะโพกขวาพร้อมกับขยับมือ
กระดกพัคขึ้นตามจังหวะของการย่ำ

(แถวขวา) ถือกัณฑ์ไว้ด้านใน ค่อนไปทางสะโพกซ้ายพร้อมกับขยับมือ
กระดกพัคขึ้นตามจังหวะของการย่ำ

ศีรษะและลำตัว (แถวซ้าย) เอียงศีรษะขวา

(แถวขวา) เอียงศีรษะซ้าย

เท้า ย่ำเท้าทุกจังหวะเช่นเดียวกับท่าที่ 2 โดยย่ำเท้าขวา -เท้าซ้าย
หมุนรอบตัวเอง แยกออกโดยแถวด้านใน

* มือกระดกพัคขึ้นตามจังหวะของการย่ำเท้าทั้งหมด 2 เทียบเพลง (ย่ำเท้า
พร้อมกระดกพัคขึ้น 24 ครั้ง) เทียบเพลงที่ 2 จะหมุนตัวกลับมาหน้าตรงพอดี

ท่าที่ 4

ถือพัดขนานระดับสะโพก ปฏิบัติท่าที่ 3 อีกครั้ง แต่อยู่ในลักษณะตรงกันข้าม

มือ (แถวซ้าย) ถือพัดไว้ด้านใน ค่อนไปทางสะโพกซ้ายพร้อมกับขยับ
มือกระดกพัดขึ้นตามจังหวะของการย่ำ

(แถวขวา) ถือพัดไว้ด้านใน ค่อนไปทางสะโพกขวาพร้อมกับขยับ
มือกระดกพัดขึ้นตามจังหวะของการย่ำ

ศีรษะและลำตัว (แถวซ้าย) เอียงศีรษะซ้าย

(แถวขวา) เอียงศีรษะขวา

เท้า ย่ำเท้าทุกจังหวะเช่นเดียวกับท่าที่ 2 โดยย่ำเท้าขวา – เท้าซ้าย หมุนรอบ
ตัวเอง แยกออก โดยหมุนออกแถวด้านนอก

*มือกระดกพัดขึ้นตามจังหวะของการย่ำเท้าทั้งหมด 2 เที้ยวเพลง (ย่ำเท้าพร้อม
กระดกพัดขึ้น 24 ครั้ง) เที้ยวเพลงที่ 2 จะหมุนตัวกลับมาหน้าตรงพอดี *

ท่าที่ 5

มือ (แถวขวา) มือทั้งสองคว่ำพัดลงไขว่กันระดับเข็มขัด ให้หมุนมุมพัด
ด้านในชนกัน งอแขน

(แถวซ้าย) มือทั้งสองคว่ำพัดลงไขว่กันระดับเข็มขัด ให้หมุนมุม
พัดด้านในชนกัน งอแขน

ศีรษะและลำตัว (แถวขวา) ตีไหล่ (เบี่ยงไหล่) ซ้ายไปข้างหลัง เอียงศีรษะขวา
(แถวซ้าย) ตีไหล่ (เบี่ยงไหล่) ขวาไปข้างหลัง เอียงศีรษะซ้าย

เท้า (แถวขวา) ย่ำเท้าขยับตามจังหวะ
(แถวซ้าย) ย่ำเท้าขยับตามจังหวะ

ท่าที่ 6

กิริยาต่อเนื่องจากท่าที่ 5 ปฏิบัติท่าที่ 5 และท่าที่ 6 สลับกัน

แถวตอน 2 แถว ซ้าย - ขวา

มือ (แถวขวา) คลายมือแบหงายออกไปข้างลำตัวหงายพัดขึ้น

(แถวซ้าย) คลายมือแบหงายออกไปข้างลำตัวหงายพัดขึ้น

ศีรษะและลำตัว (แถวขวา) ยึดตัวขึ้นตั้งไหล่ข้างซ้ายมาข้างหน้าเล็กน้อยคืบกลับที่เดิม แล้วยุบตัวลง เอียงศีรษะขวาเหมือนเดิม (ในช่วงที่คว่ำพัดนั้น เบียงไหล่ขวาออกไปข้าง ๆ ลำตัว พอหงายพัดตั้งไหล่ข้างเดิม คืบกลับมา)

(แถวซ้าย) ยึดตัวขึ้นตั้งไหล่ข้างขวามาข้างหน้าเล็กน้อยคืบกลับที่เดิม แล้วยุบตัวลง เอียงศีรษะซ้ายเหมือนเดิม (ในช่วงที่คว่ำพัดนั้นเบียงไหล่ขวาออกไปข้าง ๆ ลำตัว พอหงายพัดตั้งไหล่ข้างเดิมคืบกลับมา)

เท้า (แถวขวา) เท้าทั้งสองเคลื่อนเท้าไปข้าง ๆ
(แถวซ้าย) เท้าทั้งสองเคลื่อนเท้าไปข้าง ๆ

* ปฏิบัติท่าที่ 4 และ 5 สลับกัน ตะแคงตัวสวนแถวแทนที่กัน
แถวซ้ายซ้อนหน้าแถวขวาเป็นแถวตรงในจังหวะท่อนเพลงที่ 2 จังหวะ
ท่อนเพลงที่ 3,4 แยกแถวสลับไปอยู่แทนที่แถวซ้าย *

ท่าที่ 7

มือ ส่งมือทั้งสองไปด้านข้าง มือซ้ายอยู่ระดับศีรษะ มือขวาอยู่ระดับ
ข้อศอกของมือซ้าย หักข้อมือทั้งสองเข้าหาลำตัว (สลับพัดตามจังหวะ)

ศีรษะและลำตัว ตีไหล่ในจังหวะที่ย่อเข้า ขวาไปด้านหลัง แล้วเอียงศีรษะซ้าย

เท้า (แถวหน้า) ค่อย ๆ นั่งลงบนส้นเท้า เข้าขวาเหนือมสูงกว่าเข้าซ้าย
(แถวหลัง) ขาซ้ายยื่นเป็นหลัก เท้าขวาจรดปลายเท้าลงกับพื้น ย่อเข้า

* ปฏิบัติใน1จังหวะเพลงแล้วปฏิบัติในทางตรงข้ามกันข้ามอีก1จังหวะ รวมเป็น2
จังหวะเพลง*

ท่าที่ 8

มือ (ถือพัด) มือซ้ายม้วนปล่อยตั้งวงบน มือขวาหงายมือระดับหัวเข็มขัด แล้วม้วนมือขวาจากหัวเข็มขัดขึ้นไปตั้งวงบนพลิกมือขวาลงมาถือพัด ในลักษณะหงายมือระดับเข็มขัด ปฏิบัติทำซ้ำสลับกันไป

ศีรษะและลำตัว ลักคอขวา ตีไหล่ขวาไปข้างหลัง ดึงไหล่ซ้ายมาข้างหน้า เล็กน้อย เปลี่ยนมาลักคอซ้าย ตีไหล่ซ้ายไปข้างหลัง ดึงไหล่ขวามาข้างหน้าเล็กน้อย

เท้า เริ่มย่อเท้าซ้ายแล้วย่ำเท้าขวาสลับกันตามจังหวะ

* ปฏิบัติทั้งหมด 4 เที้ยวเพลง*

ท่าที่ 9

มือ

จังหวะที่ 1 ส่งมือทั้งสองไปด้านข้าง มือซ้ายอยู่ระดับศีรษะ
มือขวาอยู่ระดับข้อศอกของมือซ้าย หักข้อมือทั้งสองเข้าหาลำตัว

จังหวะที่ 2 มือซ้ายตั้งพัดอยู่ระดับหัวเข่า มือขวาแขนตั้งคว่ำพัดลง

จังหวะที่ 3 มือซ้ายตั้งพัดระดับศีรษะ หักข้อมือเข้าหาลำตัว

มือขวาแขนตั้งหักข้อมือ

ศีรษะและลำตัว จังหวะที่ 1-2 เอียงศีรษะด้านขวาแล้วเปลี่ยนมาเอียงศีรษะซ้าย

จังหวะที่ 3 หมุนรอบตัวไปทางซ้ายแล้วหมุนกลับไปที่เดิมเอียงซ้าย

เท้า

จังหวะที่ 1-2 ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา ก้าวเท้าขวาแตะขาซ้าย

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าขวาหมุนรอบตัว แล้วทอดขาขวาไปด้านข้าง

ใช้ส้นเท้าวางเปิดปลายเท้าขึ้น

ท่าที่ 10

มือ

มือทั้งสองงอแขนสลับมือคว่ำหงาย

ศีรษะและลำตัว

พัดในมือหงายเอียงศีรษะซ้าย – พัดนอกมือหงาย
เอียงศีรษะขวา สลับกัน

เท้า

เดินขโยกเท้าสลับกันเคลื่อนตัวไปตามจังหวะ

ท่าที่ 11

มือ มือทั้งสองงอแขนยกสูงด้านข้างระดับศีรษะ ขยับข้อมือหมุนเข้า
ออกตามจังหวะเพลง

ศีรษะและลำตัว หันหลังชนกันขยับสะโพกขึ้นลงตามจังหวะเพลง

เท้า ใช้เท้าที่อยู่ด้านนอกแตะจุมูกเท้าเปิดส้นเท้า ย่อเข่าลง

ท่าที่ 12

มือ มือขวางอแขนหักข้อเข้าหาลำตัว – มือซ้ายงอแขนต่อจากมือขวา
มือซ้ายสูงงอแขนหักข้อเข้าหาลำตัว – มือขวางอแขนต่อจากมือซ้าย

ศีรษะและลำตัว เอียงศีรษะทางซ้าย แล้วเปลี่ยนศีรษะมาเอียงทางขวา
เอียงศีรษะทางซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะทางขวา
เอียงศีรษะทางซ้ายแล้วกลับมาเอียงศีรษะทางขวา

เท้า ก้าวเท้าขวาแตะเท้าซ้าย – ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา
ก้าวเท้าซ้ายหมุนรอบตัว และเดินแปรแถว

ท่าที่ 13

ท่าที่ 14

ท่าที่ 15

มือ มือซ้ายหักข้อมือคว่ำพัดลง – มือขวางอแขนตั้งหักข้อมือเข้าหาลำตัว
มือซ้ายเดินมือออกไปไวข้าง ๆ ตั้งพัดขึ้นงอแขน ทำสลับไปตาม
จังหวะเพลง

ศีรษะและลำตัว มือซ้ายเข้าเอียงศีรษะขวา – มือซ้ายออกเอียงศีรษะซ้าย

เท้า โขยกเท้าสลับไปมา

ท่าที่ 16

มือ มือวางอแขนหักข้อมือตั้งวงสูง
มือซ้ายสลับเข้าออกเหมือนเดิม

ศีรษะและลำตัว มือซ้ายเข้าเอียงศีรษะขวา
มือซ้ายออกเอียงศีรษะซ้าย

เท้า โขยกเท้าตามจังหวะเพลง

ท่าที่ 17

มือ มือขวางอแขนหักข้อมือตั้งวงสูง
มือซ้ายสลับเข้าออกเหมือนเดิมจนจบจังหวะสุดท้าย

คี่และลำดับ มือซ้ายเข้าเอียงคี่ระฆังขวา
มือซ้ายออกเอียงคี่ระฆังซ้ายจนจบ จังหวะสุดท้าย

เท้า จังหวะสุดท้ายถอนเท้าซ้ายก้าวเท้าขวาลงยึด-ยุบ
วิ่งซอยเท้าเข้าหลังเวที